

Visie

Op de regulering van een
financiële tegemoetkoming in de kosten voor
waarheidsvinding

Plan Angel, Stichting Mijn Roots en Shapla Community

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	5
2. De belangenorganisaties	6
2.1 organisatie en structuur	6
2.1.1 Stichting Mijn Roots – Indonesië	6
2.1.2 Plan Angel – Colombia	6
2.1.3 Shapla Community – Bangladesh	7
2.2 Kennis, expertise en activiteiten	7
2.3 Activiteiten	8
2.4 Kosten	8
2.4.1 Veldwerk	9
2.4.2 Indirecte kosten	9
2.4.3 Kosten om de kans op een match te vergroten	9
2.5 Counseling	10
2.6 DNA-Project	10
2.7 Nazorg	10
2.8 Slotsom	10
3. Waarheidsvinding en contactherstel	11
4. Visie	13
4.1 Subsidie per belangenorganisaties	13
4.1.1 Verdeelsleutel en randvoorwaarden	13
4.1.2 Beheer en managen van subsidie	14
4.1.3 Inzicht in belangenorganisaties	14
4.2 Financiële tegemoetkoming per geadopteerde	14
4.3 Belang van geadopteerde	15
4.4 Samenwerkingsverband	16
5. Conclusie	16

Voorwoord

Geachte heer S. Dekker, minister van Rechtsbescherming.

Voor u ligt de visie van de drie belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community, omtrent de wijze waarop een eventuele financiële tegemoetkoming voor de kosten van geadopteerden die op zoek willen naar hun afkomst, zodanig gemanaged kan worden waarmee maximaal effect kan worden geresulteerd voor de geadopteerde met zoekbehoefte.

Deze belangenorganisaties presenteren ten eerste hun visie om te laten zien dat zij bezig zijn met onderzoek naar een bepaald construct, en zullen als dit nog nodig is op een later moment een inhoudelijke plan aan u presenteren, al dan niet met inachtneming van uw reactie.

Op 24 januari 2019 waren afgevaardigden van de belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community aanwezig op het algemeen overleg Personen- en familierecht op 24 januari 2019. Wij hebben u het volgende horen zeggen:

U bent van mening dat er reden is om mensen actief te gaan ondersteunen in hun zoektocht naar hun verleden. Het is een lange en ingewikkelde weg, maar het is een recht om te weten waar je vandaan komt. U heeft echter niet een soort post op uw begroting waar u dat van zou kunnen doen, dus dat betekent dat het ergens anders vandaan moet komen. Dat zal nog best een beetje zoeken zijn. Als er goede ideeën liggen en redelijke dingen, en het allemaal niet al te gek is, staat u er positief tegenover.

Daarom wordt hier een realistisch idee gepresenteerd, dat in de visie van de belangenorganisaties voldoende draagvlak kan bieden om afzonderlijk aan hen een financiële tegemoetkoming, in bijvoorbeeld de vorm van bijvoorbeeld subsidie, toe te kennen.

1. In dit plan beogen de belangenorganisaties ten eerste een onderbouwing te geven voor de reden waarom een financiële tegemoetkoming voor *waarheidsvinding* en *contactherstel* vanuit de overheid aan de belangenorganisaties zelf toebedeeld zou kunnen worden, en waarom dat het meest gerechtvaardigd en realistisch zou zijn.
2. Een ander idee zou kunnen zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan of eventueel een paraplu organisatie op te richten met belangenorganisaties die dezelfde activiteiten verrichten. Echter, hier kleven enkele bezwaren aan. In deze visie, onder paragraaf 4.4, zullen wij deze omschrijven.

Een reden waarom dit idee vanuit deze drie belangenorganisaties voor u ligt, is omdat zij al enige tijd samenwerken. Dit komt tot uiting door ervaringen, kennis en informatie met elkaar uit te wisselen. Alle drie belangenorganisaties verrichten zowel dossieronderzoek als veldwerk. Zij zoeken in het land van herkomst naar afstammingsinformatie voor geadopteerden en/of gebruiken hiervoor DNA testen om matches te vinden, dan wel ter controle op teruggevonden familieleden.

De drie belangenorganisaties zijn in 2017 als in 2018 regelmatig in de media verschenen met onderwerpen als het gaat om fouten in adoptiedossiers en de problemen waar geadopteerden tegenaan lopen. Op 5 juli 2018 maakten zij zich gezamenlijk op voor een demonstratie die gericht was op toegang tot waarheidsvinding voor geadopteerden. De stichtingen zijn zichtbaar voor het grote publiek en pleiten in het openbaar voor toegang tot het recht van geadopteerden om te achterhalen waar zij vandaan komen, dat gerealiseerd kan worden door het verstrekken van een financiële tegemoetkoming vanuit de overheid in de kosten van *contactherstel* en *waarheidsvinding*.

U heeft op 24 januari 2019 aangegeven dat u het liefst één partij heeft waarin al die organisaties samenkomen, zodat u in één keer weet waar u aan toe bent. Het gaat om gemeenschapsgeld, en het geld is beperkt, dus u wilt dat het maximaal effect sorteert en dat het een afgewogen plan is waar u “ja” tegen kunt zeggen. U heeft echter niet gezegd dat als het niet lukt om het tot een gezamenlijk plan te komen, dat de deur voor financiële tegemoetkoming direct uitgesloten is.

Het is begrijpelijk dat het voor u handig is als de organisaties gezamenlijk tot een plan komen, omdat u het een ingewikkeld construct vindt in verband met het feit dat er een onderscheid tussen gedegen, bonafide organisaties en wat kwetsbaardere organisaties gemaakt zou moeten worden. Echter de zorg van de belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community is dat het juist zeer complex is om tot een gezamenlijk plan met *alle* belangenorganisaties te komen.

Er zijn belangenorganisaties die zich helemaal niet bezig houden met het zoeken naar de roots van geadopteerden maar alleen bijeenkomsten organiseren voor geadopteerden die elkaar kunnen ontmoeten om ervaringen uit te wisselen met elkaar of andere voorlichting verschaffen. Dat is ook een mooie vorm van nazorg natuurlijk. Voor wat betreft Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community geldt dat zij, naast het organiseren van bijeenkomsten voor geadopteerden, grote overeenkomsten vertonen voor wat betreft de wijze waarop zij zich hebben georganiseerd en de wijze waarop zij onderzoek verrichten naar afstammingsgegevens in het land van resp. Indonesië, Colombia en Bangladesh als vorm van nazorg.

In deze visie die deze drie belangenorganisaties gezamenlijk dragen wordt beargumenteerd waarom het gerechtvaardigd zou zijn om in ieder geval deze drie afzonderlijke belangenorganisaties als volwaardig en bonafide te beschouwen, en die zelfstandig een eventuele financiële tegemoetkoming/subsidie zouden kunnen managen.

Hoogachtend,

De samenwerkingspartners
20 maart 2019.

1. Inleiding

In het Nederlandse personen- en familierecht is het recht van kinderen om te weten wie hun ouders zijn vastgelegd. Zo is in het VN-Kinderrechtenverdrag, dat Nederland ratificeerde op 8 maart 1995, in artikel 7 bepaald dat het kind het recht heeft om zijn ouders te kennen.¹ Een jaar eerder was al in rechtspraak (Valkenhorstarrest) vastgesteld dat het kind, ook meerderjarig, het recht heeft om te weten van welke ouder het afstamt en dat in algemene zin het recht van het kind prevaleert boven het recht van de moeder die niet wil meewerken aan het bekendmaken van de identiteit van de vader van het kind.² De achtergrond hiervan is dat het belangrijk voor de ontwikkeling van iemands identiteit wordt geacht om te weten van wie je afstamt.

Het recht op identiteit is tevens vastgelegd in artikel 10 van de Grondwet en in internationale verdragen als artikel 8 Europees Verdrag inzake de rechten van de mens.³ Dit recht op afstammingsgegevens blijkt in de praktijk echter niet of nauwelijks handvatten te bieden voor een geadopteerde uit het buitenland die op zoek is naar van wie hij/zij afstamt. Vanaf het moment dat een geadopteerde wil weten van wie hij/zij afstamt, blijkt hij/zij geen (juridische) middelen te hebben om zich op dit recht te kunnen beroepen en is hij/zij op eigen initiatief, en vooral financiële mogelijkheden aangewezen.

Hij/zij kan zich richten tot bemiddelingsorganisaties, met een substantieel risico onjuiste informatie te ontvangen of juist geen informatie. Met regelmaat komt het voor dat adoptiedossiers niet op orde zijn, onjuiste of onvolledige informatie bevatten, geadopteerden mogen sommige onderdelen uit het adoptiedossier niet inzien, noch een afschrift opvragen. De Nederlandse overheid lijkt geen rol te spelen in dit proces, terwijl geadopteerden aangeven juist steun te verwachten van die zijde.

In haar advies aan de minister stipt de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), onder andere, ook deze problemen aan.⁴ Ondanks het recht om te weten van wie je afstamt in verschillende wetten en verdragen is vastgelegd, constateert de RSJ dat in de praktijk het soms zeer lastig is om afstammingsgegevens te achterhalen. Terwijl de Hoge Raad en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens het recht op persoons identificerende informatie hebben erkend, heeft dit niet geleid tot een betere ondersteuning van geadopteerden in het achterhalen van afstammingsgegevens. Het is echter van belang om voor een geadopteerde te weten van wie hij of zij afstamt, ook daadwerkelijk geëffectueerd kan worden en niet alleen een papieren recht blijft.

De Tweede Kamer heeft in december 2018 besloten dat donorkinderen zich gratis mogen inschrijven in de Fiom KID-DNA Databank. De donorkinderen die zich eerder hebben aangemeld kunnen hun inschrijfgeld terugkrijgen.

In feite worden er nu allerlei belangengroepen in de samenleving tegemoetgekomen in een vergoeding om te achterhalen waar zij van afstammen. Een geadopteerde uit het buitenland staat echter vooralsnog met lege handen. Kosteloze dossierinzage is niet voldoende. Een voorlichtingshelpdesk via het FIOM helpt een hele grote groep volwassen geadopteerden lang niet. Voor het beantwoorden van afstammingsvraagstukken is echt onderzoek nodig, deskresearch, veldwerk. Het gaat om waarheidsvinding. Voor de geadopteerden die mogelijk niet weten waar ze met identiteit- en afstammingsvraagstukken kunnen aankloppen en als er geen aparte belangenorganisatie is opgericht voor een specifiek zendland, is een voorlichtingsdesk via het FIOM gerust zinvol. Voor wat betreft Indonesië, Colombia en Bangladesh, is die belangenorganisatie er echter thans al.

Derhalve willen belangenorganisaties een uiteenzetting geven teneinde te kunnen verantwoorden waarom geadopteerden uit Indonesië, Colombia en Bangladesh via de belangenorganisaties die hier gespecialiseerd in zijn, aanspraak zouden kunnen maken op een tegemoetkoming in de kosten voor het zoeken naar waar zij vandaan komen.

¹ IVRK

² Hoge Raad 15 april 1994, ECLI:NL:HR: 1994:ZC1337, Valkenhorst I

³ EVRM

⁴ Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, *Bezinning op Interlandelijke Adoptie*, oktober 2016. Den Haag: RSJ

2. De belangenorganisaties

Hieronder treft u aan een korte beschrijving van de belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community en hun activiteiten. Voordat de werkzaamheden van de belangenorganisaties werden geformaliseerd, werden al allerlei activiteiten verricht door de oprichters. Het zijn nu rechtspersonen die formeel zijn georganiseerd en gestructureerd, en goed functioneren. De bestuursleden en teamleden in Nederland werken op basis van vrijwilligheid.

2.1. Organisatie en structuur

Alle drie de belangenorganisaties richten zich op de onderdelen rootsreizen en Birth Family Search met daarin traceren, testen en matches (van feiten, verhalen, herinneringen en DNA). Het gaat om contactherstel met begeleiding en bemiddeling. Het zijn aantoonbare goed functionerende en bonafide stichtingen die zich formeel hebben georganiseerd en er een bonafide handelingswijze op nahouden en verantwoording kunnen afleggen hieromtrent, door onder andere een transparante verslaglegging.

Een nadere beschrijving van de casuïstiek is tevens al bij de betreffende organisatie op te vragen. Ook is via de website en sociale media al voor iedere geadopteerde en andere geïnteresseerde voldoende informatie te vinden over hoe zij te werk gaan.

In een eventueel vervolg (project)plan kunnen de belangenorganisaties eventueel nog uiteenzetten hoe zij hun kennis en expertise inzetten.

2.1.1. Stichting mijn Roots – Indonesië

Stichting Mijn Roots is een stichting, in 2016 bij notariële akte opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nr. 65639332, met volledige rechtsbevoegdheid die zich blijkens haar statuten inzet voor personen die uit Indonesië zijn geadopteerd. Zij heeft volgens haar statuten tot doel:

1. Het adviseren en begeleiden van zoektochten naar biologische families in het land van herkomst, en het geven van antwoorden op vraagstukken omtrent adoptie, zoektochten en rootsreizen.
2. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn

De stichting heeft 3 bestuursleden een aanvullende teamleden in Nederland. Tevens heeft de stichting in Indonesië een netwerk aan contactpersonen in Indonesië en 3 lokale zoekers in dienst (Semarang, Jakarta, Surabaya). Zij heeft ook contacten met het ministerie van Sociale Zaken in Indonesië om beter toegang te krijgen tot (afstammings)gegevens. De stichting werkt ook samen met personen in andere landen die zich voor hetzelfde doel inzetten voor geadopteerden in dat land, afkomstig uit Indonesië. Mijn Roots houden periodiek vergaderingen, organiseren bijeenkomsten en maken elkaar jaar een jaarverslag op.

Website: www.mijn-roots.com/

Facebook:

- De FB pagina van stichting Mijn Roots met **864** volgers
- Mencari Orang Tua Kandung: speciaal gericht op het doen van oproepen om biologische familieleden te vinden: **9.827** leden

2.1.2. Plan Angel – Colombia

Stichting Plan Angel is een mensenrechtenorganisatie, in 2010 bij notariële akte opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nr. 34376488, met volledige rechtsbevoegdheid die zich blijkens haar statuten inzet voor personen die uit Colombia zijn geadopteerd. Haar statutaire doel:

- a. Het realiseren van resultaat gerichte internationale projecten, internationale projecten waarbij de nadruk wordt gelegd op de rechten van de mens en het verbinden van verloren familiebanden.
- b. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Onder b valt dus ook het bij elkaar brengen van familieleden die elkaar uit het oog zijn verloren door adoptie. Naast het daadwerkelijk bij elkaar brengen van familieleden vindt Plan Angel het belangrijk dat mensen zich gesteund en begrepen voelen en zich bewust zijn van hun rechten en mogelijkheden. Sinds haar oprichting heeft Plan Angel diverse projecten opgestart met deze twee pijlers als basis. Er zijn 3 bestuursleden en een team dat de belangenorganisaties ondersteunt in zowel Nederland als in Colombia (contactpersonen en zoekers). Plan Angel heeft zowel in Nederland als in Colombia nauw contact met diverse organisaties op het gebied van het uitwisselen van kennis en ervaring en om samen te werken en projecten op te zetten. Tevens werkt zij samen met personen in andere landen die zich voor hetzelfde doel inzetten voor geadopteerden in dat land, afkomstig uit Colombia. Plan Angel is transparant op sociale media, houden periodieke vergaderingen en hebben zelfs een eigen kantoor.

Website: <https://planangel.com/>

Facebook:

- De FB pagina van Plan Angel: **1.521** volgers
- Usted perdió a su hijo o hija en adopción?: de community van stichting Plan Angels voor geadopteerden en biologische families die hun kinderen zijn kwijt geraakt in Colombia, om oproepen te doen: **33.379** volgers

2.1.3. Shapla Community – Bangladesh

Shapla Community is een stichting, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nr. 67936415, met volledige rechtsbevoegdheid die zich blijkens haar statuten inzet voor personen die uit Bangladesh zijn geadopteerd. Shapla Community behartigt de belangen van geadopteerden uit Bangladesh in de breedste zin van het woord. De hoofdactiviteiten richten zich op de volgende 6 programma's, namelijk dossieronderzoek, zoektochten, DNA project, contactherstel, ondersteuning biologische families en adoptie nazorg.

Hoewel Shapla Community sinds januari 2017 officieel als stichting is ingeschreven, zijn bestuursleden al betrokken bij de voorloper, Shapla als vereniging, die van 2000-2010 heeft bestaan. De FB pagina van Shapla Community heeft nu 295 volgers. In 2013 was al een besloten groep voor geadopteerden uit Bangladesh opgezet waar tussen de 150-180 mensen lid van zijn. Hierin zijn de behoeften gepeild, van waaruit het eigen Shapla DNA & Family Finder Project is ontstaan, ondergebracht in de stichting. In Nederland bestaat het team uit minimaal 5-7 mensen, in Bangladesh kan zij rekenen op een groeiend netwerk aan contactpersonen met 3-5 vaste mensen die actief ondersteunen in het traceren van families. Ook liggen er contacten met het ministerie van Sociale Zaken in Bangladesh om de toegang tot (afstammings) gegevens te verbeteren. Daarnaast liggen er contact met geadopteerden uit Bangladesh in andere landen als Canada, Denemarken, Zweden, Noorwegen en Australië.

2.2. Kennis en expertise

De belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community zijn volwaardige rechtspersonen die voldoende capabel zijn om, zonder tussenkomst van een overkoepelende of ander soort organisatie, een eventuele financiële vergoeding ten behoeve van de behartiging van de belangen van geadopteerden in waarheidsvinding en contactherstel, kunnen managen.

Het werken aan casussen voor geadopteerden en/of vanuit families van herkomst en het werken met dossiers, heeft een bepaald inzicht in de opbouw, en kennis van de sociale structuren (netwerk) en de cultuur van het land waar de dossiers zijn opgemaakt. Door dossiers naast elkaar te leggen en te vergelijken kunnen er bepaalde patronen in worden herkend. Kennis van het land van herkomst is een vereiste om de, vaak summiere details, juist te kunnen interpreteren, op de juiste punten weten door te vragen, nieuwe informatie te vinden, puzzelstukjes te verzamelen en het geheel aan elkaar te breien. Deze drie belangenorganisaties hebben kennis van de cultuur en omgangsregels in het land.

Daarnaast is het cruciaal om met een lokaal netwerk van betrokken mensen (zoals wijkhoofden) te werken met hart voor de zaak en maar één doel voor ogen: toewerken naar het juiste resultaat en de zaak oplossen. Omwille van beide kanten: de geadopteerde én familie van herkomst.

Deze drie belangenorganisaties hebben de kennis, expertise en het netwerk in het land van herkomst. Zij verrichten zowel deskresearch als veldwerk en bieden nazorg. Vragen die binnenkomen m.b.t. identiteit en afstamming van geadopteerden;

- ✚ Informatie betreffende het kindertehuis of ziekenhuis waaruit geadopteerd. Soms ook via particuliere weg.
- ✚ Informatie betreffende verschillende adoptiedocumenten zoals van overdrachts- en reisdocumenten.
- ✚ Vragen betreffende rechters, notarissen, vroedvrouwen, tussenpersonen en getuigen.
- ✚ Informatie hoe men zelf een zoektocht kan opstarten, tips en belangrijke instanties die men kan benaderen op locatie.
- ✚ Algemene vragen over praktische zaken en cultuur in het land en gebruiken bij de lokale bevolking.
- ✚ Nazorg: bij wel of niet vinden. Bij niet vinden kunnen identiteitsproblemen ontstaan. Zowel voor als na een zoektocht.
- ✚ DNA-testen en mogelijkheden, uitleg.

Deze belangenorganisaties worden inmiddels gezien als het aanspreekpunt om standpunten vanuit het perspectief van geadopteerden kenbaar te maken en fungeren als helpdeks. Zij hebben tevens continue overleg middels bijeenkomsten en diverse media.

2.3. Activiteiten

Veel geadopteerden ervaren in bepaalde fasen van hun leven terugkerende gevoelens en emoties die te herleiden zijn naar de ervaring van afkomst en herkomst en het geadopteerd zijn, welke de ontwikkeling van een zelfbewuste persoonlijkheid beïnvloeden.

De belangenorganisaties verrichten allerlei handelingen en activiteiten waarmee zij beogen te voldoen aan de zoekbehoefte van geadopteerden. De belangenorganisaties voldoen in de behoefte van een geadopteerde die met identiteit en afstammingsvraagstukken zitten, als volgt:

- ✚ Identiteit & afstammingsvraagstuk: allerhande vragen hierover die binnenkomen en beantwoord via diverse kanalen (iedere organisatie heeft hiervoor een eigen helpdesk)
- ✚ Birth Family Search: casuïstiek: dit houdt in (desk)research, traceren & matchen, bemiddeling, veldwerk, rootsreis en jet stuk nazorg
- ✚ Zelfstandig beheer van dossiers
- ✚ DNA-Project
- ✚ Informatieplatform: toegankelijke, adequate en volledige informatie voor de doelgroep
- ✚ Samenwerkingsverbanden aangaan met betrokken organisaties in het adoptieveld
- ✚ Organiseren van thema en ontmoetings-bijeenkomsten om geadopteerden nader tot elkaar te laten komen, herkenning te vinden en om kennis en informatie en ervaringen uit te wisselen omtrent zoektochten
- ✚ Onderzoek en ontwikkeling ter bevordering van waarheidsvinding en vergroting van de slagingskans

2.4. Kosten

Vanuit geadopteerden leeft wel degelijk de behoefte van vragen rondom hun identiteit en afstamming. Echter, een drempel voor een geadopteerde kan zijn de kosten. Eigenlijk het grootste knelpunt. De kosten beginnen vanaf het moment van aanmelden bij de belangenorganisaties, incl. het veldwerk tot en met de nazorg. De meeste bestuurs- en teamleden bieden hun ondersteuning op vrijwillige basis aan. Indien er budget beschikbaar is, kan echter meer ingezet worden en zodoende meer zaken tegelijkertijd worden opgepakt en opgelost.

De geadopteerden moeten deze kosten zelf dragen. Echter, de belangenorganisaties proberen door middel van fondswerving de kosten te dekken, dat is niet makkelijk. Donaties komen dan vooral van de achterban. De belangenorganisaties zijn van mening dat de Nederlandse overheid die kosten, al dan niet gedeeltelijk, zou moeten vergoeden. In deze visie treft u een onderbouwing aan hiervoor.

2.4.1. Veldwerk

Voor de rootreis voor de geadopteerde zelf en voor het laten uitvoeren van een zoekactie door de betreffende belangenorganisatie, kunnen de kosten verschillen per reis en per land. Per casus lopen deze sterk uiteen met factoren als beschikbaarheid van (kloppende) gegevens en reisafstanden. Voorbeeld:

- ✚ Vliegticket € 850,-
- ✚ Zoekers/Gids/tolk € 500,-
- ✚ DNA test € 75 per kit (minimaal 3 per geadopteerde nodig)

Dit is slechts een indicatie. Het gaat niet alleen om een vliegticket voor zoeken in het land van herkomst en andere reis- en verblijfkosten. Hoewel de organisaties de kosten laag proberen te houden, zijn bepaalde kosten onvermijdelijk. Te denken valt aan o.a. het opvragen van gegevens bij diverse instanties, kopie ID-bewijzen, vertalingskosten, te herhalen aanvragen, administratiekosten, vervoerskosten, telefoonkosten, advertentiekosten, DNA testen, verblijfskosten, notaris, gids en zoekers.

Een DNA test is belangrijk om te checken of een familielid dat is teruggevonden op basis van het dossier, daadwerkelijk een bloedverwant is. Stichting Mijn Roots heeft nu verschillende keren meegemaakt dat de biologische moeder die stond vermeld in de documenten, niet de biologische moeder is.

Een voorbeeld, 16 jaar geleden heeft een geadopteerde uit Indonesië zijn biologische moeder via Spoorloos weten te achterhalen. Naar aanleiding van de Zembla aflevering adoptiebedrog deel III, heeft hij alsnog een DNA test uit laten voeren. Gebleken is: 0.0% match. Betekent dat deze geadopteerde al 16 jaar lang in de waan was dat hij zijn biologische moeder had gevonden. Hij had ook een band met haar opgebouwd. Mogelijk heeft de moeder wel een kind afgestaan maar zijn er fouten gemaakt in de registratie en documentatie. Het kost niet alleen extra geld, omdat de geadopteerde nu via stichting Mijn Roots weer opnieuw moet zoeken, maar het is voor zowel de geadopteerde als de biologische moeder natuurlijk wrang. Zulke situaties kunnen worden voorkomen door direct al een DNA-test uit te laten voeren zodra een mogelijk familielid is gevonden. Stichting Mijn Roots komt nog veel meer bizarre situaties tegen. Een uitgebreide uiteenzetting kunnen zij (en hebben zij al gedaan) aan u leveren.

Niet alleen stichting Mijn Roots stuit op allerlei misstanden, dit geldt ook voor Plan Angel en Shapla Community. Daarom gaat het om een betere toegang tot waarheidsvinding. Onder paragraaf 3 nog een nadere uiteenzetting hierover.

2.4.2. Indirecte kosten

Niet alleen directe kosten die te maken hebben met een zoektocht. Denk aan onkostenvergoeding voor het bestuur en teamleden van de belangenorganisaties. Deze zijn hier nog niet gespecificeerd maar die kunnen worden afgeleid van het uurloon dat momenteel worden vergoed aan gesubsidieerde instanties en wat het personeel op uurbasis ontvangt.

Vooraf in het deskresearch zit al veel tijd in het werk dit loopt continue door. Gemiddeld genomen en afhankelijk van de casus kan het aantal uur werk flink oplopen. In feite is het een full time baan. Ook het dossier- en databasebeheer kost geld. De belangenorganisaties zijn zichtbaar maar het up-to-date houden kost tijd, en daarmee ook weer geld.

2.4.3. Kosten om de kans op een match te vergroten

Kosten die ook niet vergeten mogen worden zijn de biologische ouders die, zoals kan worden aangetoond, vaak op ongeoorloofde wijze hun kind(eren) zijn kwijtgeraakt. Het is nu aan de geadopteerde om te zoeken naar de biologische ouder, omdat die sowieso geen middelen hebben om te zoeken naar hun kind en vaak niet eens weten dat hun kind in Nederland is herplaatst. Om de populatie, en daarmee toch de kans op een match te vergroten, worden in het land van herkomst gratis DNA testen uitgedeeld en oproepen via de media gedaan. Ook deze kosten dienen te worden meegerekend.

Het zijn allemaal noodzakelijke om tot resultaten te komen, waarbij het tijdspad alsmede het resultaat alsnog onzeker is.

2.5. Counseling

In het verlengde van de casuïstiek komt er een stuk nauwgezette begeleiding bij kijken in het contact en communicatie met betrokken personen.

Het counseling houdt na inventarisatie van de behoeften of hulpvraag o.a. een stuk vooronderzoek in, aftasten rondom en bij de families van herkomst, eerste contactlegging en informatievoorziening, vaak meerdere keren per dag aan beide zijden, tijdens het contactherstel kan er bijna dag en nacht een beroep op de beschikbaarheid van de medewerker worden gedaan. Voorts komen er kosten bij voor een tolk/vertaler, opnieuw reiskosten en verblijfskosten.

Per zaak zijn er minimaal 3 mensen betrokken, terwijl de begeleiding zich over 3 dagen kan strekken.

2.6. DNA-Project

Verificatie van feiten, afname DNA-sample, beheer profielen, stamboom opbouw

Soms is DNA-vergelijking de enige manier om familie te vinden. Belangrijk om te realiseren is, dat geadopteerden alleen geholpen kunnen worden als de families ook geholpen worden. Om die geadopteerden te helpen die vrijwel geen informatie hebben, is het al helemaal van belang zoveel mogelijk families te vinden en te testen, d.w.z. het vergroten van de populatie in de DNA-databank.

Met de onbetrouwbaarheid van de dossiers in acht, kan een geadopteerde alleen nog maar vertrouwen op een DNA test. Dit wordt dan ook te allen tijde geadviseerd. Maar statistisch is er pas een match vanaf 200 profielen. 1 op 1 is dus te weinig, het bereik dient te worden vergroot. Dit betekent dat er zoveel mogelijk families in de landen van herkomst dienen te worden verzameld voor in de DNA-databank om de kans op een match te vergroten.

De kosten van € 75,- per DNA kit (inclusief verzending) zijn gebaseerd op de DNA kits van Family Tree DNA (FTDNA), dit is de DNA bank waar de stichting voor hebben gekozen. FTDNA was voor de geadopteerden de beste optie, met als belangrijkste redenen: de schaalgrootte die nodig is voor een geadopteerde die geen enkel idee heeft wie of waar zich biologische familie kan bevinden, de nodige middelen met geavanceerde testapparatuur en gebruiksvriendelijke database. Bovendien worden persoonlijke gegevens niet verkocht aan de farmacie. De belangenorganisaties hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijkheden die er zijn op het gebied van DNA onderzoek: het testen en matchen, verschillende aanbieders met elkaar vergeleken op aanbod, veiligheid en privacy en in een apart document uiteengezet, dat is op te vragen.

2.7. Nazorg

De drie adoptie-belangenorganisaties onderhouden ook na reconnection het contact met de betreffende geadopteerden en hun hervonden familie. Daarnaast wordt er geadviseerd over eventuele juridische mogelijkheden aangaande identiteitsherstel, geboorteaktes, vinden er nog evaluaties plaats en ondersteuning in geldtransacties en vertaalwerk.

2.8. Slotsom

Kortom, door de jarenlange ervaring op het gebied van zoektochten, langduriger verblijven en regelmatige terugkeer naar het herkomstland, kunnen de belangenorganisaties inmiddels spreken van de nodige kennis en inzicht in de lokale cultuur en sociale structuren. Hierdoor zijn zij in staat om een brug te vormen die geadopteerden enerzijds en biologische families anderzijds nodig hebben.

3. Waarheidsvinding en contactherstel

Het is niet meer dan logisch dat iemand die geadopteerd is wil zoeken naar zijn of haar achtergrond en biologische ouders, kritische vragen gaat stellen over de manier waarop hij of zij is afgestaan, naar de betrouwbaarheid van de buitenlandse en binnenlandse organisaties, het waarheidsgehalte en de volledigheid van gegevens over zijn achtergrond. De behoefte van geadopteerden van het vinden van herkenning is in de laatste jaren steeds meer komen te verschuiven naar het verkrijgen van informatie rondom de adoptiegeschiedenis (waarheidsvinding) met het afstammingsvraagstuk, dossierinzage, het DNA-project en kinder-/mensenrechten als speerpunten. Het is de definitieve breuk die steeds meer ter discussie wordt gesteld, naast het functioneren van het adoptiestelsel in zijn geheel.

Aangezien afstand en adoptie tot eind jaren negentig wereldwijd alleen werd gevoed en beïnvloed vanuit het gedachtegoed van wens-/adoptieouders en de conventionele adoptieketen, zat hierin een hiaat in de informatievoorziening vanuit het oogpunt van geadopteerden welke de belangenorganisaties nu juist vullen.

U heeft natuurlijk ook al van de vele misstanden vernomen. In deze visie is nu niet het doel om hier over uit te wijden maar het onderdeel waarheidsvinding is wel waar het de belangenorganisaties grotendeels om draait.

Juist omdat er in het verleden zoveel mis is gegaan, en dat ook kan of al is aangetoond, zou het de zorgplicht zijn van de Nederlandse overheid zijn om de geadopteerde de kans te bieden te achterhalen wat er is gebeurd rondom zijn of haar adoptie. Temeer omdat al in de jaren '70 en '80 bekend was dat er in het land van herkomst valse verklaringen werden opgemaakt en de kinderen regelmatig werden "gekocht", "geronseld", of nog erger, "ontvoerd", om aan de hoge vraag van wensouders in o.a. Nederland te voldoen. In feite zijn er misdaden gepleegd, zoals *verduistering van staat* ten behoeve van adoptie.

Op 17 april 2018 heeft u in het kader van kind ontvoering en alimentatie, dat ging over een bericht dat de vader van een ontvoerd kind alimentatie moet betalen, het volgende aangeven:

"Een internationale kinderontvoering is een diep ingrijpende gebeurtenis voor de achterblijvende ouder en voor het kind. Dit kind wordt geconfronteerd met de plotselinge verstoring van zijn leefomgeving, in veel gevallen het traumatische verlies van het contact met de andere ouder en de onzekerheid die zich voordoet bij het aanpassen aan een nieuwe situatie."

En

*"Het verlies van contact met de achterblijvende ouder kan ingrijpende gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het kind, zijn basisvertrouwen en het vermogen om zelf duurzame relaties aan te gaan. Ook voor de achterblijvende ouder is het schrijnend om het contact met het kind te verliezen."*⁵

In feite geldt dit ook voor oudere kinderen die ten behoeve van adoptie zijn geronseld en ontvoerd. Er zijn vele kinderen op latere leeftijd naar Nederland gekomen die op onrechtmatige wijze zijn onttrokken aan hun biologische ouders. Dit is helaas een bewezen feit. De geadopteerden hebben al heel wat moeten doorstaan in dit leven. Niet alleen de geadopteerden die het betreft, ook de biologische ouders leven in onzekerheid, en hoogstwaarschijnlijk nog steeds (als zij nog leven).

Een andere groep is de groep kinderen die als baby of kind in Nederland zijn herplaatst waarvan de reden niet duidelijk is. Gebleken is dat er sprake is geweest van vals opgemaakte documenten en dat het niet met zekerheid is te zeggen dat het terecht is om te spreken van dat het kind in het land van herkomst geen goede toekomst meer zou hebben gehad.

Vanaf dat internationale adoptie op gang kwam in de jaren '70, gold al dat de behartiging van de belangen van het kind moest geschieden in overeenstemming met de Verklaring van de rechten van het Kind, aangenomen door de 14e vergadering der Verenigde Naties op 20 november 1959.

⁵ ah-tk-20172018-2574, 's-Gravenhage 2018, antwoord op vragen over het bericht dat de vader van een ontvoerd kind alimentatie moet betalen (ingezonden 17 april 2018).

In de toen geldende Vreemdelingencirculaire kwam dit ook tot uiting. Gebleken is echter dat dit fundamenteel uitgangspunt lang niet altijd is nageleefd. Iedere geadopteerde moet dan ook een eerlijke kans krijgen om zijn afkomst, zijn of haar achtergrond en de ware toedracht achter de adoptie te leren kennen. Daar kunnen veel geadopteerden alleen maar achter komen als de drempel 'geld' minimaal is.

Niet alleen het financiële aspect, ook de vele mogelijk betrokken partijen in het voortraject voor de toewijzing van kind aan aspirant adoptieouders en de juridische voltrekking, maakt een zoektocht extra complex. Complicaties in een zoekactie kunnen zijn dat er niet kan worden vertrouwd op de juistheid van gegevens in de papieren en onvoldoende medewerking van bemiddelende adoptie en nazorg organisaties. En dan natuurlijk niet te vergeten, de kosten die ermee gemoed zijn.

Het kind zelf heeft er niet voor gekozen om geadopteerd te worden en al helemaal niet op onrechtmatige wijze. Dit staat verder helemaal los van het feit of het kind na de adoptie allerlei gezonde opgroeimogelijkheden heeft gehad die hij of zij in het land van herkomst al dan niet had gehad als de adoptie niet had plaatsgevonden. Het is niet fair om van de geadopteerde te verlangen om zelf voor de kosten te moeten opdraaien om eventuele gepleegde misdaden op te lossen.

Er zijn verschillende groepen geadopteerden te onderscheiden. De geadopteerden die zijn geadopteerd:

1. tussen 1973 en 1988: adoptie gebaseerd op Adoptiewet 1956, de richtlijnen, destijds geldende vreemdelingenbeleid, *Verklaring* van de rechten van het kind (fundamenteel uitgangspunt was "het belang van het kind" stond voorop)
2. tussen 1989 tot 8 maart 1995: adoptie onder de Wobka en ratificatie Internationaal *Verdrag* voor de Rechten van het Kind
3. tussen 1989 tot 1 oktober 1998 (ratificatie Haags Adoptieverdrag)

Voor wat betreft geadopteerden uit Indonesië en Bangladesh geldt dat zij altijd zonder enige adequate wetgeving zijn geadopteerd. Vanaf ergens in 1982 worden er geen kinderen uit Bangladesh herplaatst/opgenomen in Nederland, en vanaf eind 1983 niet meer uit Indonesië, omdat die landen hiervoor de deuren sloten. Voor geadopteerden uit Colombia geldt dat er een deel is dat geadopteerd is vóór de ratificatie van het Internationaal verdrag voor de rechten van het kind. Voor hen geldt ook dat er totaal geen bescherming was of regels omtrent documentatie in Nederland.

Juist voor die groep is het lastig om te zoeken naar waar zij vandaan komen.

- Bangladesh: tussen 1973 tot en met 1982: 495
- Indonesië: tussen 1973 tot en met eind 1983: 3.040
- Colombia: tussen 1973 tot en met half 1995: 3.545
(Bron: Kamerstukken).

De kinderen die in deze periodes zijn geadopteerd, zijn inmiddels volwassen. U kunt zich voorstellen dat het voor deze groep belangrijk is dat zij adequate ondersteuning krijgen van die belangenorganisaties die ruime ervaring hebben in roots-zoeken in het land van herkomst, een netwerk aan contactpersonen hebben, en die de wegen weten hoe zij een onderzoek kunnen aanvliegen, rekening houdend met bovengenoemde complicaties.

De Nederlandse overheid heeft er toen voor gekozen om geen maatregelen te treffen, door bijvoorbeeld het vreemdelingenbeleid aan te scherpen. De Nederlandse overheid kan er nu echter wel voor kiezen om te herstellen wat destijds niet goed is gegaan. Het zou in deze kunnen gaan om moreel rechtsherstel met effectief beleid, zoals het toekennen van een financiële tegemoetkoming voor geadopteerden, al dan niet via de belangenorganisaties.

De zoekbehoefte onder geadopteerden is er aantoonbaar, en daaraan kan het beste worden voldaan door de gespecialiseerde belangenorganisaties.

Tot zover een korte uiteenzetting van de belangenorganisaties. Hieronder treft u aan de visie die door Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community gezamenlijk wordt gedragen, inzake het gezamenlijk plan van belangenorganisaties dat u wenst.

4. Visie

De belangenorganisaties willen in deze visie ten eerste vooral motiveren waarom het niet perse van belang is dat *alle* belangenorganisaties hoeven te komen met een gezamenlijk plan.

Het gaat namelijk om verschillende organisaties die op hun eigen waarde moeten worden geschat en in verschillende landen opereren, zodat er specifieke aandacht nodig is gericht op ieders missie en handelswijze.

4.1. Subsidie per belangenorganisatie

Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community zoeken in de landen resp. Indonesië, Colombia en Bangladesh zelf. Het bestuur en team doen zowel deskresearch vanuit Nederland als het veldwerk in het betreffende zendland, al dan niet met ondersteuning van betrouwbare contactpersonen. Zoektochten voor geadopteerden in deze landen worden ook niet door het FIOM / ISS verricht. Geadopteerden komen rechtstreeks of na doorverwijzing via derden bij de betreffende belangenorganisaties terecht, omdat het nu algemeen bekend is dat zij zich hebben geprofileerd als een volwaardige organisaties en als zodanig opereren.

Het zou dus reëel zijn dat deze afzonderlijke belangenorganisaties (zelfstandig) subsidie krijgen, die kan worden aangemerkt als een financiële tegemoetkoming voor geadopteerden met zoekbehoefte.

In feite zou ook een deel van het FIOM kunnen worden overgeheveld naar de betreffende afzonderlijke belangenorganisaties.

4.1.1. Verdeelsleutel en randvoorwaarden

De belangenorganisaties kunnen in kaart brengen wat zij nodig hebben en hiervoor zelf een gedetailleerd projectplan met casuïstiek en begroting opstellen en deze aan de minister van Rechtsbescherming aanleveren.

Ook kan dan makkelijk worden nagegaan of het gaat om bonafide organisaties, omdat er bijvoorbeeld een uittreksel van de Kamer van Koophandel en stichting statuten meegeleverd kunnen worden. Het zijn organisaties met een gericht doel, waardoor het voldoende transparant is wat er allemaal gebeurt.

De belangenorganisaties kunnen op basis van een uitgeschreven casuïstiek en werkwijze zelf aanleveren hoeveel geld zij nodig hebben. Uiteraard geldt wel, als er budget vrij komt, zullen er meer geadopteerden een zoektocht willen laten uitvoeren of zelf een rootsreis willen maken (en onderzoek doen) aangezien de hoge kostenpost nu juist een drempel vormt voor hen.

Iedere belangenorganisatie kan aan de hand van het aantal aanvragen die tot nu toe zijn gedaan en een schatting van nieuwe aanvragen, beoordelen hoeveel nodig is. Er zal dan ook rekening worden gehouden met het aantal geadopteerden uit een land. Voor de ene belangenorganisatie zal wellicht meer geld nodig zijn dan voor de ander. Uit Bangladesh zijn er veel minder geadopteerden ten opzichte van aantal dat uit Colombia komt. Tevens kan rekening worden gehouden met ieders werkwijze. Plan Angel werkt meer met DNA testen dan stichting Mijn Roots dat doet. Voor in Colombia kunnen er meer resultaten worden behaald door het inzetten van DNA-testen of juist door mediaoproepen.

Hoe dan ook, het primaire doel is waarheidsvinding en welke weg ook wordt bewandeld, kan per land en dossier verschillen. Maar het een is niet meer of minder succesvol dan de ander.

Op basis van al deze specifieke gegevens, en nog eventuele andere (nog te op te stellen) randvoorwaarden, kan een bepaald bedrag aan subsidie worden toegekend aan de afzonderlijke belangenorganisatie. Dat hoeft geen gelijk bedrag te zijn.

Er zou een verdeelsleutel kunnen worden gemaakt uit het totale bedrag dat (hopelijk) wordt vrij gemaakt hiervoor, al dan niet vanuit het ministerie van Justitie.

4.1.2. Beheer en managen van subsidie

De subsidie kan op rekeningnummer van de belangenorganisatie worden overgemaakt, al dan voor ieder keer een nieuwe periode (bijv. per 2 jaar). De afzonderlijke belangenorganisatie kan dan beoordelen hoeveel geld er per dossier gemoeid is, al dan niet door het stellen van een maximum. De belangenorganisatie als expert, heeft hier het beste inzicht in en kan op basis van praktische ervaring beoordelen hoeveel kosten er in een bepaalde casus gemoeid zal zijn.

Als in een dossier veel relevante gegevens ontbreekt of duidelijk al duidelijk is dat er gegevens zijn vervalst, zullen er mogelijk meer kosten gemoeid zijn bij een zoektocht dan voor een dossier dat meer volledig en betrouwbare informatie bevat. Het hangt er ook vanaf of in het land van herkomst of toegang tot bepaalde gegevens in het dossier al dan niet makkelijk te verkrijgen zijn. Soms moet er naar zeer afgelegen dorpen worden afgereisd en zullen er meer reiskosten gemaakt worden dan in een andere casus.

De beoordeling van wat nodig is, daar zijn de belangenorganisaties gespecialiseerd in, zij kunnen makkelijker herkennen en inschatten wanneer een zoektocht moeilijk zal verlopen.

De belangenorganisatie zal in een financieel jaarverslag verantwoorden wat er met de subsidie is gedaan en inzicht te geven in de handelswijze.

Mocht een van de belangenorganisaties volgens het ministerie niet meer voldoen aan de eventuele randvoorwaarden, dan hoeft een andere belangenorganisatie daar niet onder te lijden. Ieder belangenvereniging heeft zijn eigen beleid en verantwoordelijkheid hieromtrent.

4.1.3. Inzicht in belangenorganisaties

Als al deze aspecten in een gezamenlijk plan zouden moeten worden vevat, is het juist veel lastiger om inzicht te creëren in wie wat nodig heeft. Een gezamenlijk plan zal eerder leiden tot onoverzichtelijkheid omtrent waar een eventuele financiële tegemoetkoming aan zal worden besteed.

De belangenorganisaties hebben alleen geld / subsidie nodig om hun primaire doel uit te kunnen voeren en het doel is vastgelegd in de statuten. In deze belangenorganisaties zijn allemaal ervaringsdeskundigen die bezig zijn met de uitvoering van een missie waarbij specifieke kennis en expertise onmisbaar is. De hele organisatie en administratie is al ingericht. De basis en de structuur zijn geformaliseerd. Zij streven dan ook naar een rechtstreekse financiële ondersteuning voor de geadopteerden die via de belangenorganisaties kan worden aangewend. Aanvragen en andere adviesvragen komen al rechtstreeks via de belangenorganisaties. Zij hebben niet alleen direct contact met geadopteerden, maar ook met contactpersonen in het land van herkomst en proberen het maximale te behalen in waarheidsvinding en contactherstel tussen geadopteerden en hun biologische ouders.

Het is dus een voorstel om een overzichtelijk projectplan te laten indienen door de afzonderlijke belangenorganisaties en afhankelijk van wat zij nodig hebben, een bepaald bedrag aan subsidie worden toegekend.

Er wordt nu geschreven vanuit stichting Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community maar iedere belangenorganisatie die ook aanspraak wil maken op subsidie, zou in kaart kunnen brengen wat nodig is.

4.2. Financiële tegemoetkoming per geadopteerde

Niet voor ieder land waar vandaan geadopteerden vandaan komen is een stichting opgericht, terwijl het naar de mening van de belangenorganisaties iedere geadopteerde recht heeft op financiële tegemoetkoming in de kosten van waarheidsvinding.

Een mogelijkheid is dat voor de geadopteerden uit de landen waar helemaal (nog) geen aparte belangenorganisatie voor is opgericht, via een andere weg een financiële tegemoetkoming kunnen krijgen en hun zoektocht laten uitvoeren door een belangenorganisatie in Nederland die dit aanbiedt, totdat er wel een belangenorganisatie zich aanmeldt om de groep geadopteerden uit dat land te vertegenwoordigen. Bijvoorbeeld, als FIOM de enige organisatie is die zoektochten in Zuid-Afrika organiseert, dan zou het FIOM een bedrag toebedeeld kunnen krijgen op basis van het aantal geadopteerden uit Zuid-Afrika die een hulpvraag hebben ingediend. In feite dient het FIOM dan hetzelfde aan te leveren als alle andere belangenorganisaties, gericht op zoekacties en rootsreizen, alsmede een gerichte (financiële) verantwoording inzake wat zij concreet hebben verricht aan acties. Een andere optie is dat er dan een aanvraag bij het FIOM kan worden ingediend als de geadopteerde helemaal alleen wil doen.

Kortom, het FIOM ontvangt alleen subsidie voor geadopteerden die niet gekoppeld kunnen worden aan een bestaande belangenorganisatie. Het zou namelijk niet eerlijk zijn voor geadopteerden als zij geen aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming, omdat er toevallig geen aparte belangenorganisatie is gericht op een bepaald zendland.

Het gaat deze belangenorganisaties er primair om dat daar waar de expertise, kennis en praktische ervaring is omtrent een bepaald zendland en zoekacties, daar ook een bepaald bedrag aan toebedeeld moet worden volgens een verdeelsleutel die op basis van de projectplannen en een begroting kan worden bepaald.

En als er belangenorganisaties zijn die hier geen aanspraak op willen maken, dan is dat aan hen.

4.3. Belang van geadopteerde

Als het de wens zou zijn van de minister van rechtsbescherming dat er een overkoepelende organisatie moet worden gevormd die een eventuele financiële vergoeding in beheer heeft en managet, dan kunnen de belangenorganisaties hierover het volgende over meedelen.

Het vormen van een extra organisatie die zelf helemaal geen zoekacties uitvoert of rootsreizen organiseert, gaat ook weer geld en tijd kosten. Dit is niet wenselijk.

Het is ook niet realistisch. Zoals eerder aangegeven zijn er ook belangenorganisaties die alleen bijeenkomsten tussen geadopteerden organiseren, of alleen informatie verstrekken middels deskresearch in Nederland en doorverwijzen. Het is complex om met die organisaties een plan te maken en om tot een goede verdeelsleutel te komen. Het gaat de belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla juist om dat een eventuele financiële vergoeding het belang van de geadopteerde met zoekbehoefte voorop staat en er adequaat gehandeld kan worden zodat maximaal kwaliteit geleverd kan worden.

Het risico ligt op de loer dat er vertraging ontstaat wegens organisatorische perikelen. Een belangrijk element is dat voor een hele grote groep geadopteerden de tijd dringt in verband met het bereiken van de laatste levensverwachtingsjaren van personen in het land van herkomst, vooral als het gaat om geadopteerden die in de jaren '70 en '80 zijn geadopteerd. Belangrijke kennis en informatie verdwijnt. Er is dus redelijk veel haast bij. De belangenorganisaties ondervinden al problemen omdat bijvoorbeeld dossiers in Indonesië vergaan, oude kindertehuizen worden plat gegooid en mensen, alsook de biologische ouders, overlijden ondertussen.

In feite heeft een (nieuwe) overkoepelende organisatie geen toegevoegde waarde, het creëert alleen maar een extra kostenpost, het werkt meer efficiënt en effectiever voor de geadopteerde die wil weten waar hij of zij vandaan komt, als er niet nog een andere (overkoepelende) organisatie tussen zit of boven staat.

Als de belangenorganisaties subsidie zouden krijgen, zouden zij gemakkelijk rechtstreeks verantwoording kunnen afleggen aan de betreffende ministerie die de subsidie verstrekt en niet eerst via een andere organisatie, die ook weer verantwoording moet afleggen aan het ministerie die de subsidie verstrekt.

Het is wel realistisch dat er binnen het ministerie ambtenaren worden belast met de beoordeling van de verantwoording.

Maar wie er ook een financiële tegemoetkoming krijgt, een verantwoording zal hoe dan moeten worden afgelegd aan het ministerie, vanwege dat het om gemeenschapsgeld gaat.

4.4. Samenwerkingsverband

Eerder is al opgenoemd dat het idee leeft om een samenwerkingsverband aan te gaan waarin belangenorganisaties die zich bezighouden met soortgelijke acties en op organisatorisch niveau overeenkomsten vertonen, zich gaan verenigen. Achter de schermen zijn wij, de belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community, bezig om te onderzoeken in welke vorm wij dit kunnen presenteren.

Een kanttekening hierbij is dat ook hier weer enige complicaties kunnen voordoen. Een samenwerkingsverband betekent dat ook hiervoor extra mankracht moeten worden ingezet. De bestuursleden en teamleden van de belangenorganisatie zelf zijn bezig met de “core business” voor hun eigen missie en doelgroep. Voorts, als het managen van subsidie wordt overgelaten aan anderen binnen het samenwerkingsverband, dan geldt eigenlijk hetzelfde als wat is beschreven bij het vormen en structureren van een nieuw (overkoepelend) samenwerkingsverband, namelijk dat er extra kosten moeten worden gemaakt, een extra laag tussen komt voor de geadopteerde, en het verder niets bijdraagt aan de eigenlijke hulpvraag van de geadopteerde. En dit terwijl er al een paar goed functionerende belangenorganisaties staan.

5. Conclusie

Met deze gezamenlijke visie hebben de belangenorganisaties Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community de wens uitgedragen om juist specifiek naar de belangenorganisaties die zich aantoonbaar hebben geprofileerd als volwaardige organisaties te kijken, en niet te richten op een gezamenlijk plan.

De belangenorganisaties hebben met deze visie ook willen laten zien dat zij serieus verschillende opties aan het onderzoeken zijn maar graag meer handvatten zouden willen ontvangen van de minister. Een gezamenlijk plan met alle belangenorganisaties, is wel heel erg ruim genomen. De minister heeft hierboven kunnen lezen welke complicaties dit met zich kan meebrengen.

Wij zouden graag binnen 3 weken na 25 maart 2019 uw schriftelijke reactie op deze visie willen ontvangen, zodat de belangenorganisaties daarna gericht kunnen toewerken aan een volgende stap. Welke dat is, zal namelijk afhankelijk zijn van uw reactie.

U voor nu voldoende te hebben geïnformeerd en meegedeeld, verblijven wij.

Hoogachtend,

De bestuur- en teamleden van

Mensenrechtenorganisatie Plan Angel
Stichting Mijn Roots,
Shapla Community

25 maart 2019.

Uw reactie kunt u centraal sturen naar: info@ojau.nl